

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«Аї ³і ðі і ãððі ãñüèèé êі і ðàèі àö³éі і -
åêñі ãðòі èé öåí òð
ç і èðàí ü ðããóëüòі ðí і ç і і ë³ðèèè»

МАТЕРІАЛИ

ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ СТАВОК ЄДИНОГО ПОДАТКУ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА НАПОВНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Громадський моніторинг проведено за підтримки програми «Посилення впливу громадянського суспільства» Міжнародного фонду «Відродження».

Загальні висновки за результатами громадського моніторингу

1. Малий та середній бізнес в Україні має значний потенціал для свого розвитку, однак цей потенціал залишається нереалізованим, що пояснюється наявністю недоліків у національному законодавстві, існуванні багатьох суперечливих норм. Цей сегмент національної економіки так і не став пріоритетним, не зважаючи на гучні декларації всебічної підтримки підприємництва на усіх рівнях влади. Протягом останніх років значно змістилися акценти у бік великого бізнесу, який використовує національні природні багатства та значною мірою впливає на наповнення державного та місцевих бюджетів. У цьому контексті малий та середній бізнес залишається без серйозної підтримки з боку держави, що негативним чином впливає на розвиток усєї української економіки. Особливо небезпечною є залежність великого вітчизняного бізнесу від світової кон'юнктури на різні види сировинної продукції. Малий і середній бізнес у більшій мірі спрямований на задоволення потреб внутрішнього ринку. При цьому він також задовольняє потребу населення України у побутових, соціальних та інших послугах, що залишаються поза увагою великого бізнесу. Таким чином, без підсилення сектору малого і середнього бізнесу в Україні існує велика загроза «соціальних вибухів» (викликаних масовими звільненнями, підвищенням рівня безробіття, злочинності, невдоволенням низьким рівнем життя тощо), що можуть бути спричинені зміною світової кон'юнктури на продукцію з України.

2. Посадові особи органів місцевого самоврядування в Україні переконані, що найголовнішим їх завданням є наповнення місцевого бюджету. При цьому, для досягнення цієї «головної» мети вони нехтують основними економічними законами, приймають регуляторні акти, які мають значний вплив на розвиток підприємництва без урахування багатьох факторів, що призводить до знищення малого підприємництва. Так, найпоширенішим рішенням органів місцевого самоврядування, спрямованим на збільшення надходжень до місцевого бюджету, є встановлення для більшості або для усіх видів господарської діяльності ставок єдиного податку на максимально можливому рівні – 200 грн. на місяць. Під час прийняття такого рішення органи місцевого самоврядування не здійснюють оцінки впливу такого рішення на місцевий бізнес-клімат, умови ведення господарської діяльності, рівень конкуренції тощо. Як наслідок, рішення, спрямовані на досягнення короткострокової мети призводять до значного зменшення кількості суб'єктів підприємництва, звільнення найманих працівників, підвищення цін на товари і послуги, а також до зменшення надходжень до місцевого бюджету у середньо- та довгостроковій перспективі.

Рішення про встановлення ставок єдиного податку у 59% прийняті районними радами і переважно є адекватними. У той же час найбільш негативними прикладами є Петропавлівська та Павлоградська районні ради, які встановили найвищі ставки єдиного податку відповідно 67,8% і 100% (III й IV групи, від 111 до 200 грн.). З іншого боку, сільські та селищні ради своїми рішеннями, як правило, встановлювали значно вищі ставки єдиного податку ніж ті, що були запроваджені районними радами.

3. На якість регуляторних актів, зокрема, рішень місцевих рад про встановлення ставок єдиного податку для суб'єктів господарської діяльності, значний негативний вплив спричиняє: брак підготовлених фахівців з питань розвитку підприємництва, відсутність достатнього досвіду і належного фінансування, інформаційно-аналітичної підтримки, відсутність в органах місцевого самоврядування вірогідних даних про кількість суб'єктів господарювання, що працюють на умовах сплати єдиного внеску й кількості найманих працівників, а також плінність кадрів. Тобто переважна більшість рішень органів місцевого самоврядування з питань регулювання підприємницької діяльності приймається «в сліпу», коли суб'єкт управління не має реального уявлення про об'єкт управління. До цього ж додається відсутність налагодженого зворотного зв'язку між підприємцями та органами місцевого самоврядування.

4. Відсутність систематизованої роботи з підготовки проектів регуляторних актів та здійснення державної регуляторної політики відповідно до вимог чинного законодавства призводить до прийняття економічно необґрунтованих або недоцільних регуляторних актів. Поширеним є прийняття органами місцевого самоврядування регуляторних актів без проведення обов'язкових процедур: планування, підготовки аналізу регуляторного впливу, винесення проекту й аналізу регуляторного впливу на громадське обговорення, проведення заходів із відстеження результативності регуляторних актів. Іншою «технологією», що набула широкого розповсюдження в органах місцевого самоврядування стала «імітація» виконання вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Так, деякі органи місцевого самоврядування виконують підготовку аналізу регуляторного впливу суто формально, без наведення обов'язкових елементів, зокрема: не визначається проблема і цілі державного регулювання; не розглядаються можливі альтернативні способи розв'язання проблеми; не описується механізм, за допомогою якого планується розв'язати проблему, відсутній аналіз вигід і витрат від запровадження регуляторного акта, не обґрунтовується строк прийняття регуляторного акта, не визначаються показники результативності регуляторного акта. У місцевих радах не створені профільні депутатські комісії, що відповідають за реалізацію державної

регуляторної політики або такі комісії не виконують функції, що передбачені чинним законодавством, зокрема, у частині підготовки експертних висновків про регуляторний вплив та про відповідність регуляторного акта вимогам ст. 4 та ст. 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

5. Результати громадського моніторингу діяльності органів місцевого самоврядування свідчать, що Дніпропетровська область є «чорною дірою» на карті України не лише для іноземних інвесторів, а й для власних громадян і підприємців. Найбільш інформаційно відкритими є органи місцевого самоврядування Солонянського району. Разом з тим, у середньому по Дніпропетровській області рівень інформаційної відкритості сільських рад складає лише 12%, селищних – 28%; міських – 40%; районних – 55%, що свідчить про значну інформаційну закритість та непрозорість діяльності органів місцевого самоврядування. Результати моніторингу доводять, що найбільша кількість порушень чинного законодавства відбувається саме на рівні органів місцевого самоврядування, які є найбільш наближеними до потреб і проблем громадян. У цьому контексті діяльність, а точніше бездіяльність, посадових осіб органів місцевого самоврядування завдає суттєвої шкоди бізнес-клімату та інвестиційному іміджу Дніпропетровської області. Зокрема, дії посадових осіб органів місцевого самоврядування йдуть у розріз із пріоритетними напрямками, визначеними Президентом України В.Ф. Януковичем у сфері доступу до публічної інформації. Так, 3 лютого 2011 р. Президентом України було підписано Закон України «Про доступ до публічної інформації», 5 травня 2011 р. укази Президента України «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації» та «Про першочергові заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України». Однак, органи місцевого самоврядування Дніпропетровської області, як і раніше, приховують інформацію, офіційні документи, встановлюють необґрунтовані вимоги для отримання інформації, безпідставно відмовляють у наданні громадськості інформації на письмові запити або взагалі ігнорують такі запити.

6. Проведення адміністративної реформи в Україні призвело до ліквідації Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва, територіальні представництва якого виконували функцію фільтра в регіонах. До зазначеного комітету на погодження передавалися лише проекти регуляторних актів місцевих органів виконавчої влади (обласних та районних державних адміністрацій). Однак територіальні представництва комітету могли надавати методичну допомогу органам місцевого самоврядування або ж надавати консультації підприємцям і бізнес-асоціаціям з приводу прийняття регуляторних актів, що певним чином стимулювало

органи місцевого самоврядування дотримуватися встановлених законодавством вимог. На даний час у Дніпропетровській області, на регіональному рівні, відсутня профільна інституція зі спеціальним статусом, яка здійснювала б контроль за реалізацією державної регуляторної політики в органах місцевого самоврядування. Утворений в наслідок адміністративної реформи «вакуум» призводить до повного ігнорування органами місцевого самоврядування вимог чинного законодавства щодо реалізації державної регуляторної політики в Україні.

7. Громадський моніторинг діяльності органів місцевого самоврядування дозволив також встановити, що в Дніпропетровській області була «провалена» реформа дерегулювання, яка передбачала проведення органами місцевого самоврядування прискореного перегляду прийнятих регуляторних актів за принципом «регуляторної гільйотини». Згідно з даними, оприлюдненими Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва (<http://www.dkrp.gov.ua/>), Дніпропетровська область знаходиться в аутсайдерах з формування сприятливого клімату для підприємництва; спрощення регуляторної бази та виконання Закону України «Про прискорений перегляд регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування». Головні винуватці такої ситуації – органи місцевого самоврядування, які не спромоглися навіть формально виконати вимоги Закону України «Про прискорений перегляд регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування», зокрема, робочі комісії за участю підприємців були створені лише у 52,5% селищних рад (21 із 40) та 48% сільських рад (138 із 288). Таким чином, за рівнем виконання формальних вимог Закону України «Про прискорений перегляд регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування» Дніпропетровщина обіймає лише 22 місце із 27, поруч із Тернопільською та Закарпатською областями. За кількістю скасованих регуляторних актів Дніпропетровська область лише на 17 місці з 27. У нашій області виявлено лише 664 регуляторних акти, що не відповідають принципам державної регуляторної політики. У той же час, у Полтавській області скасовано 3 тис. 392 регуляторних акти.

Така ситуація є надзвичайною і свідчить про системні проблеми із виконанням чинного законодавства у сфері здійснення державної регуляторної політики й розвитку підприємництва, що унеможливає подальшу належну реалізацію регуляторної реформи в Україні та здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

8. Відповідно до Указу Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів підприємницької

діяльності» від 3 липня 1998 року № 727/98 (із змінами та доповненнями), суб'єкт підприємницької діяльності – фізична особа сплачує єдиний податок щомісяця не пізніше 20 числа наступного місяця на окремий рахунок відділень Державного казначейства України. Відділення Державного казначейства України наступного дня після надходження коштів перераховують суми єдиного податку у таких розмірах:

- до місцевого бюджету – 43%;
- до Пенсійного фонду України – 42%;
- на обов'язкове соціальне страхування – 15%.

Суб'єкт підприємницької діяльності – юридична особа, який перейшов на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, самостійно обирає одну з наступних ставок єдиного податку:

- 6% суми виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) без урахування акцизного збору у разі сплати податку на додану вартість згідно із Законом України «Про податок на додану вартість»;

- 10% суми виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), за винятком акцизного збору, у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Після сплати суб'єктом підприємницької діяльності – юридичною особою єдиного податку на окремий рахунок відділень Державного казначейства України, відділення Державного казначейства України наступного дня після надходження коштів перераховують суми єдиного податку у таких розмірах:

- до Державного бюджету України - 20%;
- до місцевого бюджету – 23%;
- до Пенсійного фонду України – 42%;
- на обов'язкове соціальне страхування - 15 %.

Таким чином, єдиний податок для органів місцевого самоврядування є одним із джерел формування місцевого бюджету. Тож цілком логічною має бути зацікавленість місцевої влади у реєстрації та успішній діяльності якнайбільшої кількості фізичних осіб – платників єдиного податку, що дозволяє отримувати до місцевого бюджету 43% від перерахованої суми податку. У той час як від юридичних осіб до місцевого бюджету спрямовується лише 23% від перерахованої суми податку. При цьому орган місцевого самоврядування має істотний вплив на формування даного джерела надходжень до місцевого бюджету. Однак, зазвичай органи місцевого самоврядування не проводять дослідження стану розвитку малого і середнього підприємництва на своїй території і не вживають дієвих заходів для розвитку інфраструктури підтримки підприємництва (створення бізнес-інкубаторів, технопарків, інноваційних інкубаторів, бізнес-центрів, бізнес-асоціацій тощо).

9. Частка надходжень до районних бюджетів від єдиного податку має значну диференціацію від 0,4 до 3,2% усіх надходжень до районного бюджету у 2010 р. та від 0,37 до 4,01% у I кварталі 2011 р. У той же час частка надходжень від єдиного податку до міських бюджетів 13 міст обласного значення складала від 1,2 до 5,0% у 2010 р. та від 1,05 до 4,04% у I кварталі 2011 р. При цьому абсолютним лідером за часткою надходжень до місцевого бюджету став Ленінський район м. Дніпропетровська із показником 6,4%. Такий показник певною мірою обумовлений невисоким рівнем ставок єдиного податку для суб'єктів господарювання. До факторів, що впливають на таку диференціацію можна віднести рівень соціально-економічного розвитку певної території, її наближеність до великих міст, наявність на території великих промислових або туристичних об'єктів, проходження великих залізничних та автомобільних магістралей, аграрна або промислова спрямованість, рівень середньої заробітної плати на території, кадровий та інтелектуальний потенціал, рівень конкуренції, наявність сприятливого бізнес-клімату, позитивного інвестиційного іміджу тощо. Разом з тим, значний вплив на надходження до місцевого бюджету саме від єдиного податку справляє діяльність органів місцевого самоврядування. За результатами громадського моніторингу було зафіксовано, що застосування органами місцевого самоврядування максимальних ставок єдиного податку не лише негативно впливає на розвиток підприємництва, але й стає причиною надзвичайно низького рівня надходжень від цього податку до місцевого бюджету.

10. Відповідно до Указу Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів підприємницької діяльності» від 3 липня 1998 року № 727/98 (із змінами та доповненнями), підприємці – фізичні особи можуть проводити свою діяльність за спрощеною системою оподаткування та сплачувати єдиний податок за тими видами діяльності, на які місцевими радами за місцем державної реєстрації таких підприємців, встановлено ставки єдиного податку. Для цього органи місцевого самоврядування встановлюють ставки єдиного податку на певні види економічної діяльності з використанням Класифікатора видів економічної діяльності, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 року № 375. При цьому, при видачі Свідоцтва про сплату єдиного податку податкові органи вносять у Свідоцтво всі зазначені в заяві підприємця види діяльності, якщо вимогами чинного законодавства не обмежено провадження зазначених у заяві підприємця видів підприємницької діяльності.

За результатами моніторингу було встановлено, що органи місцевого самоврядування під час встановлення ставок єдиного податку для певних видів економічної діяльності, встановлюють їх навіть для непідприємницьких видів, зокрема, для такого виду як

«91.33.00 – діяльність громадських організацій», що взагалі є нелогічним.

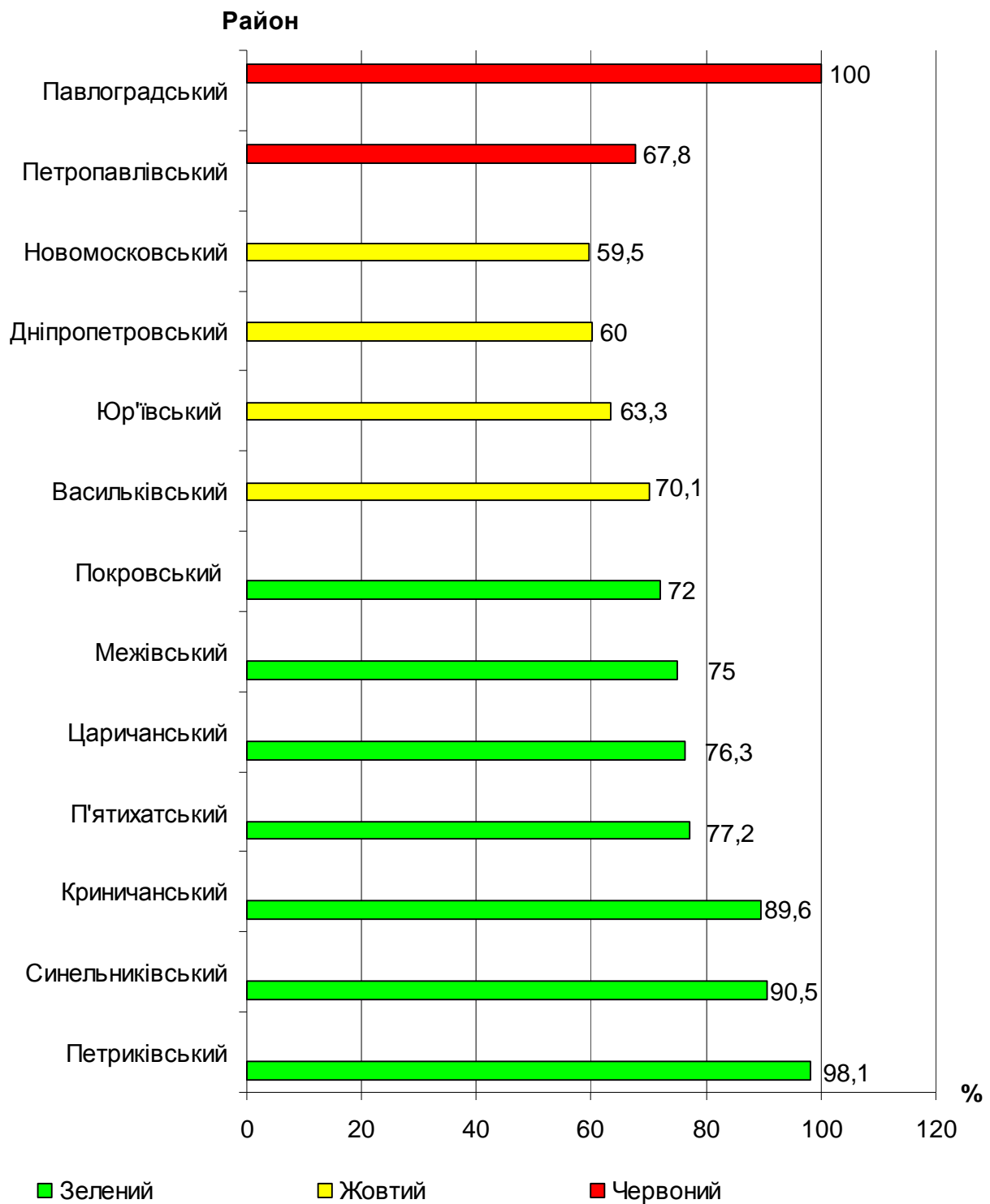
Також значною є диференціація кількості видів економічної діяльності для яких органами місцевого самоврядування встановлено ставки єдиного податку. Наприклад, у м. Кривому Розі єдиний податок встановлено для 25 видів економічної діяльності, а у м. Першотравенську – 286. Абсолютним рекордсменом за цим показником є м. Вільногірськ, де ставки єдиного податку встановлено для 347 видів економічної діяльності.

11. За результатами громадського моніторингу було встановлено, що найбільш сприятливими містами для ведення підприємництва (на умовах сплати єдиного податку) є міста Синельникове, Дніпропетровськ та Тернівка, а також Петриківський, Синельниківський, Криничанський, Пятихатський, Царичанський, Межівський та Покровський райони.

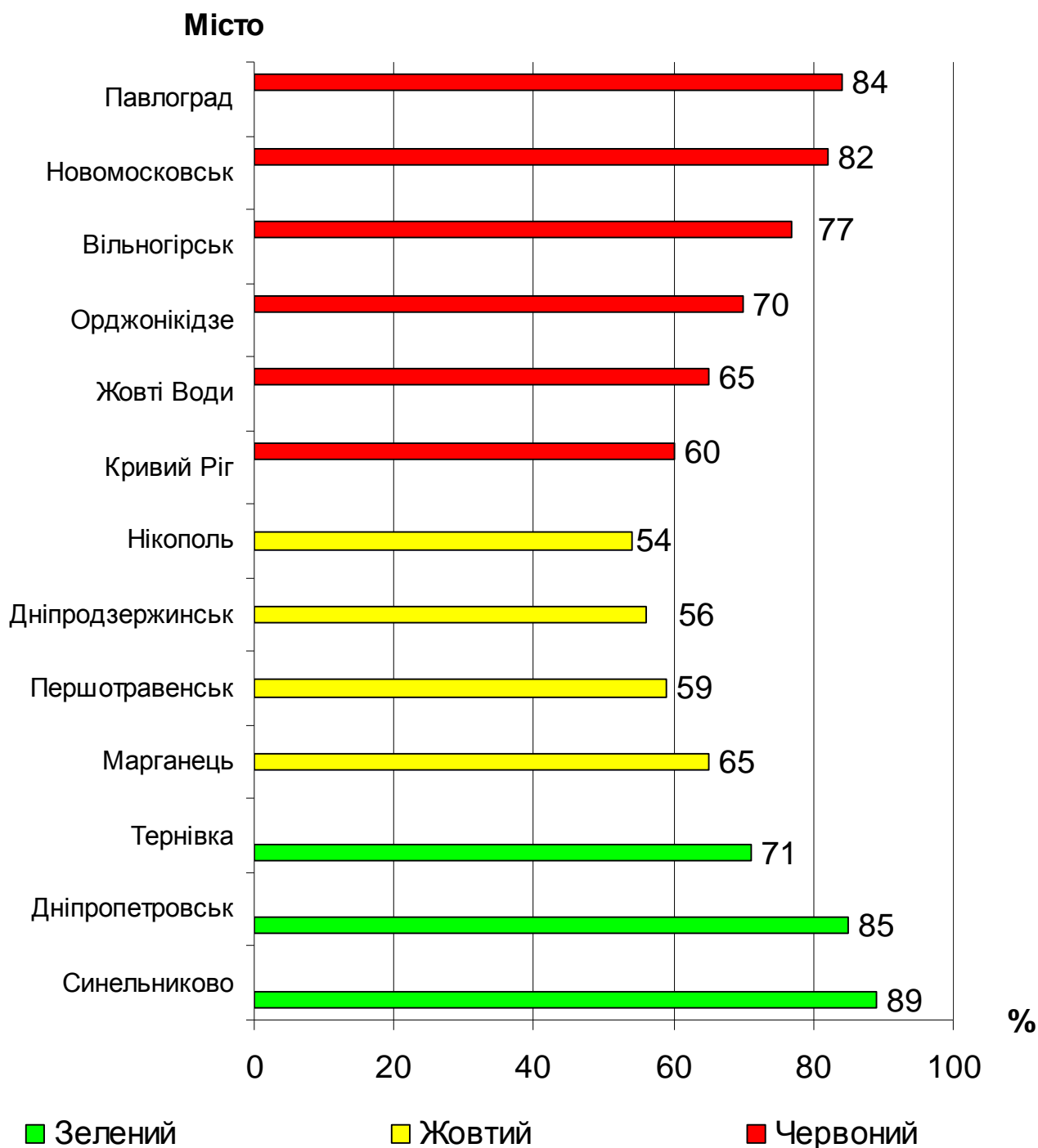
До адміністративно-територіальних одиниць із середнім рівнем сприяння відносяться: міста Нікополь, Дніпродзержинськ, Першотравенськ, Марганець, а також Новомосковський, Дніпропетровський, Юр'ївський та Васильківський райони.

12. За результатами громадського моніторингу було встановлено, що найбільш несприятливими містами для ведення підприємництва (на умовах сплати єдиного податку) є міста Павлоград, Новомосковськ, Вільногірськ, Орджонікідзе, Жовті Води та Кривий Ріг, а також Павлоградський і Петропавлівський райони.

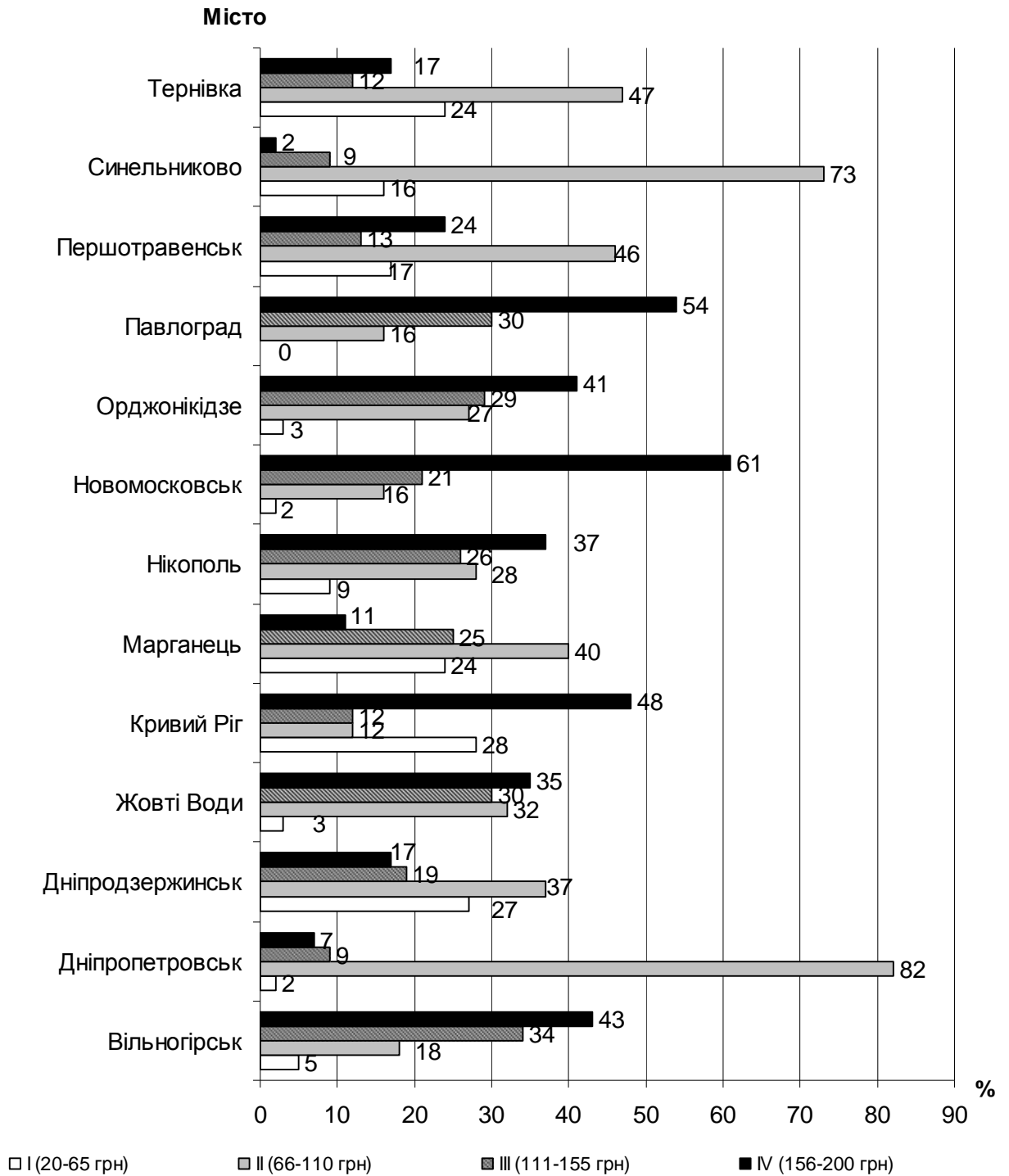
Карта сприяння органами місцевого самоврядування розвитку малого підприємництва

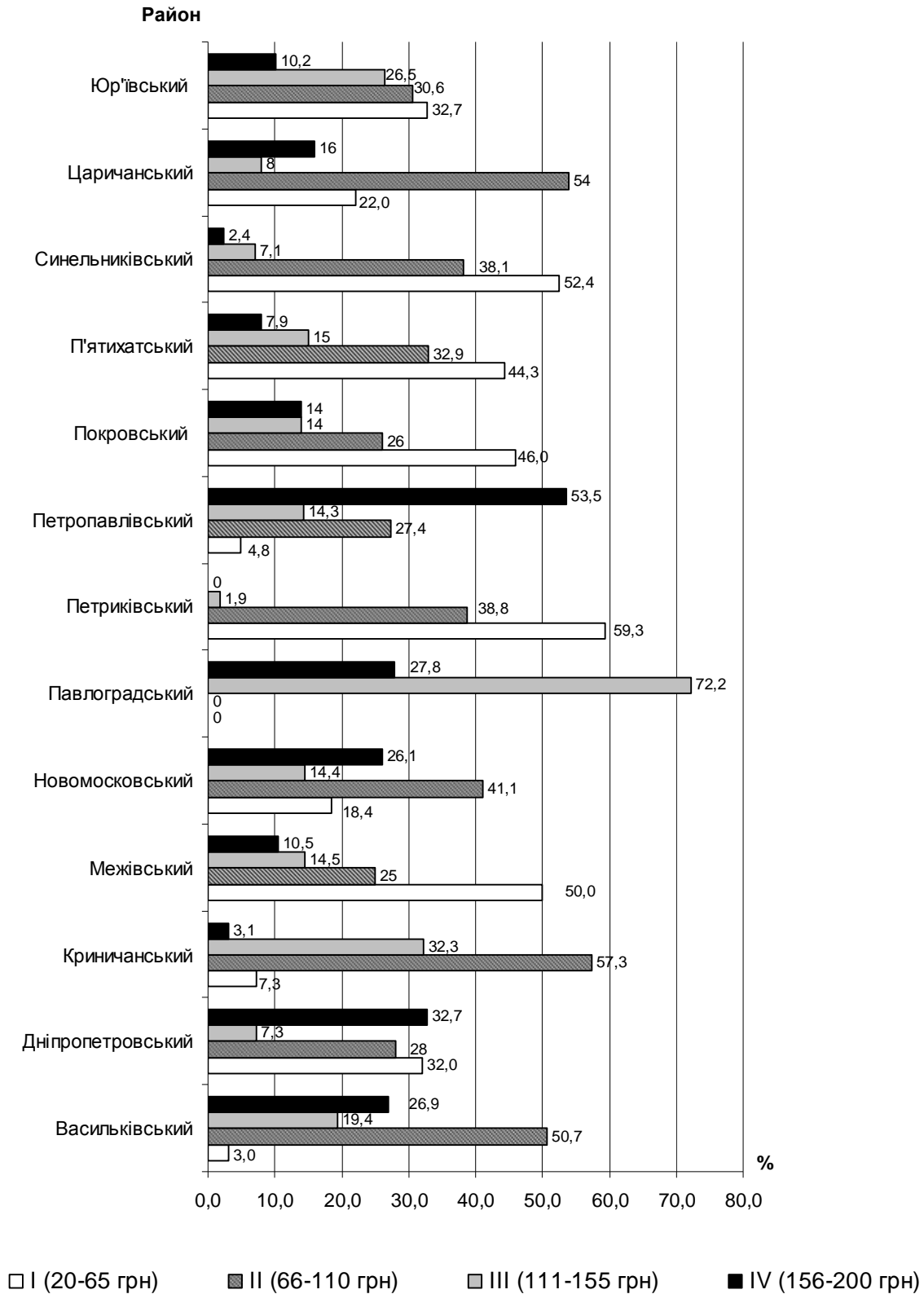
Карта сприяння органами місцевого самоврядування розвитку малого підприємництва

Розподіл ставок єдиного податку по групам

**Розподіл ставок єдиного податку по групам
(для ставок єдиного податку встановлених районними радами)**

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ
Єлизаветівська сільська рада
Петриківського району Дніпропетровської області
51831 с. Єлизаветівка Центральна площа 9 ,тел. 2-31-36, 2-31-72

08 лютого 2011 року № 64

Керівнику
Дніпропетровської обласної
громадської організації
Дніпропетровський координаційно-
експертний центр з питань
регуляторної політики
вул. Зелена, 1/100,
м. Дніпропетровськ, 49102

Про надання інформації

04.02.2011 р. Єлизаветівською сільською радою отримано лист Дніпропетровської обласної громадської організації Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики вих. №03/01-05 від 29.01.2011 р., що підписаний Літвіновим О.В. від імені голови організації, в якому містяться вимоги щодо надання копій документів з питань регуляторної діяльності ради на адресу: вул. Зелена, 1/100, м. Дніпропетровськ, 49102. Також лист містить вимогу надання інформації з широкого кола питань.

На сьогоднішній день Єлизаветівська сільська рада не має інформації щодо існування на території України зазначеної громадської організації її місцезнаходження та керівника.

Запит з цього приводу направлений до Головного управління статистики в Дніпропетровській області.

Після підтвердження органами статистики факту існування зазначеної організації шляхом надання відомостей з ЄДРПОУ, Єлизаветівською сільською радою буде продовжено розгляд питань, що містяться в вищезазначеному листі.

Голова Єлизаветівської сільської ради

М.Н. Голосний

УКРАЇНА

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКА РАЙОННА РАДА
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Вул. Теплична, 5, селище Ювілейне, 52005, тел.27-80-98, факс.753-69-49
e-mail: dneprada@dp.gov.ua

18.01.2011 № 2/17-27
На № _____ від _____

Голові Дніпропетровської
обласної громадської організації
“Дніпропетровський координаційно-
експертний центр з питань
регуляторної політики”
Літвінову О.В.

На Ваш лист № 03/12-70 від 27.12.2010 року, Дніпропетровська районна рада не заперечує проти надання Вам інформації з питань викладених у листі, разом з тим відповідно до Закону України “Про інформацію” переважним правом на отримання інформації користуються ті організації яким ця інформація необхідна для використання своїх обов’язків.

Для того щоб зрозуміти діяльність Вашої громадської організації та з метою подальшої співпраці прошу надати Статут Вашої громадської організації завіреним в установленому законодавством порядку.

Голова районної ради

В.В. Приймаченко

Чорний В.В. 27-80-97

Україна
Дніпропетровська область
Новомосковський район
ІСКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
Піщанської сільської ради
№ 11/3, 9-46
На № _____ від 29.03.11

Голові Дніпропетровської обласної громадської організації «Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики» Літвінову О.В.
м. Дніпропетровськ, вул. Зелена буд.1/110

Розглянувши Ваш інформаційний запит вих. № 03/03-22 від 24.03.2011 року повідомляємо наступне.

Стаття 32 Закону України «Про інформацію» розмежовує поняття інформаційного запиту щодо доступу до офіційних документів і запиту щодо надання письмової або усної інформації.

Так під інформаційним запитом щодо доступу до офіційних документів у вищезазначеному законі розуміється звернення з вимогою про надання можливості ознайомитися з змістом офіційних документів. Запит може бути індивідуальним або колективним. Він подається у письмовій формі. Громадянин має право звернутися до державних органів влади чи органів місцевого самоврядування і вимагати надання будь-якого офіційного документа, незалежно від того, стосується цей документ його особисто чи ні, крім випадків обмеження доступу, передбачених вищезгаданим законом.

Таким чином в контексті Закону України «Про інформацію», право на звернення за наданням офіційних документів встановлено для фізичних осіб.

В свою чергу ст. 20 Закону України «Про об'єднання громадян» об'єднанням громадян надається право одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей та завдань. Для забезпечення реалізації такого права, повідомляємо Вам, що з метою забезпечення додержання принципу державної регуляторної політики - прозорості та врахування громадської думки, сільська рада оприлюднює проекти рішень та аналіз їх регуляторного впливу в мережі Інтернет на сайті Новомосковського району, електронна адреса сайту: www.novomoskrn.dp.gov.ua.

В.о. сільського голови

Т.І. Фоменко

ВХ № _____

УКРАЇНА

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

НОВОМОСКОВСЬКА РАЙОННА РАДА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

51200, Дніпропетровська область, м. Новомосковськ, вул. Шевченка, 7, тел./факс 7-30-51

12.01.2011 № 11/3.7-8

На № 03/112-70 від 27.12.2010

Голові Дніпропетровської обласної громадської організації «Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики»

Літвінову О.В.

Новомосковська районна рада розглянула Ваше звернення щодо надання ряду документів для проведення громадського моніторингу дотримання органами місцевого самоврядування норм законодавства щодо встановлення ставок єдиного податку і повідомляє наступне.

При прийнятті рішень районна рада дотримується норм Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Розробником регуляторного акта являється Новомосковська районна державна адміністрація, яка чітко дотримується вищезазначеного Закону. Також повідомляємо, що надання інформації по деяких пунктах, зазначених у Вашому зверненні не належить до компетенції районної ради.

На сайті Новомосковського району (www.novomosk-rn.dp.gov.ua) в розділі «Регуляторна діяльність» Ви можете більш детально ознайомитись з регуляторними актами, які приймаються у Новомосковському районі, оскільки на даний час немає технічної можливості надати необхідні документи на паперових носіях.

Голова районної ради

М.Г.Сухий

вик. Головка О.С.
7-99-41

00021